

بحران پناهجویان سوری؛ فروش اعضای بدن برای بقا

پناهجویان زخمی سوریه به یک چادر پزشکی در کنار اردوگاه پناهجویان منتقل می‌شوند که در مرز شهر یابودالاغی در استان هاتای ترکیه قرار دارد. در چهار سال اخیر هجده هزار سوری اعضای بدن خود را برای عمل پیوند فروخته‌اند. این دادوستد در اردوگاه پناهندگان سوری رونق بسیاری دارد.

به گزارش آران نیوز: تجارت غیرقانونی اعضای بدن انسان، در سوریه و کشورهای همسایه افزایش یافته است که در این تجارت در شبکه‌های برون-مرزی از هزاران پناهنده سوری سوءاستفاده می‌شود.

این شبکه‌ها اعضای قابل پیوند بدن مانند کلیه و قرنیه را از پناهجویان خریداری کرده و به کشورهای اطراف می‌فرستند که در دریای سیاه تجارت بین‌المللی اعضای بدن ناپدید می‌شوند. حتی شنیده شده این اندام از زندانیان دزدیده می‌شود.

یاسر یکی از پناهجویانی است که یکی از کلیه‌هایش را فروخته است و این کار را "بدترین تصمیم زندگی خود می‌داند". این جوان بیست‌ونهم ساله با شروع جنگ از خانه خود در غرب سوریه فرار کرد و خود را به قاهره رساند. اما همانند بسیاری دیگر از پناهجویان سوری نتوانست کاری برای خود بیابد و به زودی دیگر پولی برای ادامه زندگی نداشت.

او از گوشه و کنار شنید افرادی هستند که حاضرند یکی از کلیه‌های او را بخرند. او می‌گوید: "من تازه به قاهره رفته بودم و هیچ پولی نداشتیم و نمی‌توانستم کاری پیدا کنم... چاره‌ای جز فروش کلیه چپم نداشتیم."

یک دلال او را به خانه‌اش دعوت کرد و تاریخی برای آزمایش‌های پزشکی و عمل جراحی تعیین شد. یاسر گفت: "کلیه‌ام را به مبلغ سه هزار دلار به فردی غریبه فروختم. ملاقات ما برای رسیدن به توافق تنها پانزده دقیقه طول کشید."

پس از این جراحی، یاسر به ترکیه رفت و اکنون در آپارتمانی شلوغ با دیگر پناهجویان جوان زندگی می‌کند و در یک نمایشگاه اتومبیل مشغول به کار است. این عمل جراحی به جسم و روح او آسیب‌زده و حاضر نشد جزئیات بیشتری درباره روند عمل بگوید.

او می‌گوید: "هرگز برای کاری که کردم خودم را نمی‌بخشم." پس از این جراحی دردهای شدیدی در کلیه راست داشته است و پزشکی به او گفت اگر مراقب سلامت خود نباشد ممکن است جان خود را از دست دهد.

هیچ آماری درباره میزان این جراحی‌ها در دست نیست.

حسین نوفال رییس گروه پزشک قانونی دانشگاه دمشق و رئیس‌کل اداره پزشک قانونی به جمع‌آوری شواهد و مدارک این تجارت پرداخته است و معتقد است در چهار سال گذشته حدود هجده هزار سوری اعضای بدن خود را فروخته‌اند.

او می‌گوید این تجارت در مناطق مرزی خارج از کنترل رژیم اسد و در داخل اردوگاه‌های پناهجویان سوری در ترکیه و لبنان رونق بسیار زیادی دارد.

نوفال می‌گوید: "قیمت اعضای بدن در مناطق مختلف با یکدیگر متفاوت است. در ترکیه قیمت کلیه به ده هزار دلار هم می‌رسد در حالی که این قیمت در عراق می‌تواند به هزار دلار هم کاهش یابد. در سوریه و لبنان قیمت کلیه حدود سه هزار دلار است." در روزنامه لبنانی السفیر به نقل از نوفال آمده است که قاچاقچیان که با پزشکان سوری کار می‌کنند، قرنیه را به قیمت 7500 دلار به مشتریان خارجی می‌فروشند.

حتی کشورهای درگیر جنگ نیز قوانینی در این زمینه دارند: قوانین مرتبط با تجارت اعضای بدن انسان در سوریه غیرشفاف است و با شرایط آشوب و درگیری حاکم بر منطقه اجرای و نظارت بر این قوانین بسیار سخت است.

برای مثال در تمام مناطق شهر دمشق به‌خصوص در نزدیکی بیمارستان‌ها و داروخانه‌ها، آگهی‌های متعددی برای "اهدا عضو" دیده می‌شود. در یکی از این آگهی‌ها نوشته شده "فردی بیمار نیاز فوری به کلیه دارد... گروه خونی O+. افرادی که حاضر به اهدا هستند با شماره زیر تماس بگیرند."

مسئولان و مقامات سوریه کار زیادی برای مقابله با این آگهی‌ها نمی‌توانند انجام دهند زیرا در قانون سوریه اهدای عضو به خویشاوندان و غریبه‌ها مجاز است. "اهداکنندگان" می‌توانند به دادگاه‌های محلی مراجعه کرده و گواهی دهند که عضو بدن خود را داوطلبانه اهدا می‌کنند و قصد فروش ندارند.

با این حال در فاصله مارس 2011 تا سپتامبر 2015، بیش از بیست شکایت مرتبط با تجارت اعضای بدن به دادگاه‌های دمشق راه یافته است. طبق گفته احمد السعید دادستان کل مناطق روستایی دمشق، قبل از شروع جنگ چنین پرونده‌هایی وجود نداشت.

این شکایات که نام افراد متهم، پزشکان و بیمارستان‌ها را در بردارد اغلب از سوی خانواده افرادی است که در حین عمل جان خود را از دست داده‌اند. پیگیری این پرونده‌ها اگر غیرممکن نباشد، باید بگوییم بسیار سخت است زیرا یافتن نشانی از افراد دخیل در پرونده در بحبوحه جنگ و آشوب کاری دشوار است.

السعید برآورد می‌کند از آغاز جنگ در کشور حدود بیست هزار مورد فروش غیرقانونی اعضای بدن رخ داده است؛ به‌خصوص در مناطق مرزی که دادگاه و پلیسی برای اعمال قانون وجود ندارد.

به گفته یک منبع قضایی در وزارت دادگستری سوریه پلیس این کشور منابع لازم برای پیگیری این پرونده‌ها را ندارد تا اطمینان حاصل شود فرد اهداکننده پولی دریافت نکرده است.

دکتر محمد آورام گفت: " این تجارت در مناطق روستایی در شمال حلب و ادلب رواج بیشتری دارد." وی ادامه داد: " یک متخصص پوست از من خواست اعضای بدن بازداشت‌شدگان دولت را بفروشم زیرا آن‌ها بالاخره اعدام می‌شوند و اعضای بدنشان هدر می‌رود."

این متخصص پوست به دکتر آورام گفته بود خریداران زیادی وجود دارند و می‌توان از این پول برای خرید تجهیزات پزشکی و کمک به گروه‌های مبارز استفاده کرد.

آورام به دلایل اخلاقی این پیشنهاد را رد کرد. او نگران بود افراد بی‌گناه برای اعضای بدنشان دزدیده شوند. رد این پیشنهاد از جانب او سبب شد به همکاری با دولت سوریه متهم شود.

او می‌گوید زمانی که شروع به تولید دارو کرد، تروریست‌های داعش بارها تلاش کردند وی را بکشند؛ بنابراین زمانی که ادلب به دست نیروهای داعش افتاد او به مناطق روستایی حلب رفت.

وی می‌گوید: " حلب نیز در کنترل نیروهای داعش بود و جسد‌های زیادی می‌دیدم که اعضای داخلی مانند شش و کلیه نداشتند. حتی یک‌بار جسدی دیدم که مثانه نداشت."

مدیر مرکز مطالعات حقوق بشر می‌گوید این سازماندها مورد از فروش اعضای بدن در داخل و خارج سوریه ثبت کرده است.

وی گفت: " ما کشورهای همسایه سوریه را مسئول این شرایط می‌دانیم زیرا برای پناهجویان سوری فرصت‌های شغلی و امنیت فراهم نمی‌کنند. این مشکلات سبب شده است بسیاری از آن‌ها برای تأمین نیازهای مالی خود و خانواده‌هایشان به فروش اعضای بدن روی بیاورند. فقر آن‌ها را قربانی مافیای تجارت اعضای بدن کرده است."